

Trăiască 1 Iunie, Ziua Internațională a Copilului

Biblioteca Centrală
Magyară
Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările uniți-vă!
In luptă pentru cauza lui Lenin și Stalin înainte!

Scântea pionierului

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI MUNCITOR
Anul VI Nr.39 (201) • Sâmbătă 29 Mai 1954 • 4 pag. 15 bani

Foto: GR. PREPELIȚA

„Copiii sunt florile vieții“

MARCEL BRESLAȘU

Marele scriitor sovietic Maxim Gorki, spunea: Copiii sunt florile vieții. Din păcate, mai sunt și acum în lume unele țări în care aceste flori ale vieții, copiii, se ofilesc și se sting prea devreme, măcinați de boli, de foamele, ori sunt chiar secerați de necruțătoarele războaie, așa cum era în Coreea, așa cum este astăzi în Vietnam.

Acum doi ani s'a întrunit la Viena un mare Congres Mondial pentru apărarea copilului. Despre felul cum trăiesc și cresc copiii în diferite părți ale lumii, despre condițiile pe care le au în privința sănătății lor, a învățaturii, a culturii și odihnei — au stat de vorbă zile întregi delegații la congres. Erau printre ei savanți și profesori, pricepuți în problemele educației, părinți, institutori, scriitori și artiști veniți din toate colțurile pământului — unii dintre ei călătorind multe săptămâni de zile, alții îndurând, pentru a ajunge la Viena, prigoana polițienească în țările din lagărul imperialist.

Copiii din țările lagărului păcii, copiii sovietici, cei mai fericiți din lume și aceia din marea Chină și din democrațiile populare, printre care și tinerele vlăstare ale Republicii noastre dragi, pot înflori înconjurăți de dragostea și grija Partidului și Guvernului, de iubirea duioasă a părinților lor, de învățatură pe care zi de zi o primesc de la profesori și instructori.

Ziua de 1 Iunie — așa au hotărât sutele de delegați la Congresul de la Viena, și printre aceștia se afla și delegația Republicii Populare Române din care am avut cinstea să fac parte și eu — va fi sărbătorită în fiecare an, în întreaga lume ca „ziua copilului“. Toți aceia care au luat parte la congres s'au întors în țările lor, purtând adânc întipărită în minte și în suflet lozincă sub care s'a desfășurat această însemnată întâlnire internațională: „Copiii au nevoie de pace, așa cum are nevoie floarea de lumină“. Da, în felul acesta trebuie înțelese cuvintele lui Gorki; florile vieții, toți copiii lumii, nu se pot dezvolta decât sub soarele păcii. Numai în vreme de pace este cu putință să crească voi-nici, să învețe la școală, să se pregătească pentru a deveni oameni folositori Patriei lor și cauzei prieteniei dintre popoare.

Anul acesta, ziua de 1 Iunie este întâmpinată cu deosebită bucurie în țara noastră, atât de cei vârstnici cât și de tineret și copii. În acest an vom sărbători a zecea aniversare a eliberării popoului nostru de către glorioasele oști sovietice. Tot în acest an se împlinește întâiul cincinal de la înființarea organizației de pionieri — organizație cu care ne mândrim cu toți și care ne este tuturor atât de dragă.

Acum, în preajma examenelor, urările de succese — și apoi de vacanțe plăcute — ale prietenilor voștri mai mari vă întovărășesc: Creșteți, înfloriți, sub soarele libertății și al păcii, copii care sunteți năde, în țara noastră cea mai de preț, schimbul de mâine al constructorilor socializmului și comunizmului.

Dragi pionieri și școlari

Zilele acestea încep examenele de sfârșit de an școlar.

Pentru cei care au învățat zi de zi, examenele sunt un prilej de a arăta învățătorilor, profesorilor lor, felul cum au muncit în cursul anului, felul cum și-au însușit cunoștințele noi, cum le-au adâncit în vederea aplicării lor în practică.

Prin rezultatele bune pe care le veți dobândi la examene, veți arăta că v'ați însușit o atitudine nouă față de

învățătură, că răspundeți eforturilor pe care le face statul democratic-popular pentru dezvoltarea învățământului, pentru a asigura copiilor și tineretului posibilități de a se îndrepta spre școală, de a se bucura de binefacerile învățaturii.

Vă urez, dragi copii, mult succes la examene!

ILIE G. MURGULESCU

Ministrul Învățământului

Cui să-i mulțămim?

MIHAI BENIUC

Vin de pe Jiu cărbunii grei,
Din Valea Prahovei petrolul,
Vin grânele crescute'n solul
Muncit de-ai noștri, de ai mei.

Vin stoje și pantofi, vin cărți,
Mașini, unelte, aparate
Din fabricile noastre toate,
Și nu mai pleacă'n alte părți.

Iar din prisosul tău de dai,
Să iai ce n'ai destul în țară,
Vin portocale pe vapoară,
Mașini ne vin din Stalingrad.

Din tot ce facem nu rezultă
Câștig să ghistue bogății
Cucoanele și desmățații,
Ci pentru noi pâne mai multă.

Pentru copiii fărăi tale,
Să nu mai fie cei mai mulți,
Ca'n alte vremuri gol, desculți,
Ca'n alte țări cu fețe pale,

Să fie rumeni, grași, deștepți,
La joacă buni și buni la treabă,
Să-i aibă țara ca podoabă,
Puternici, hotărâți și drepti.

Cui vrei să mulțămim de toate?
Chiar fie, de muncești și tu
Dar nu uita cine făcu
Prin stat muncitoresc, — dreptul

Și nu uita, pe-acest meleag
Cine cu oști învingătoare
Izbi'n dușmani și'n tinse'n zare
Al libertății roșu steag!

Cuvinte despre fericire

AL. OVIDIU ZOTTA

Hei, voi fete și băieți,
Chipuri arămii sau albe,
Trăitori pe văi de ape,
Ori prin munți cu vâl de ceți,

Haideți și-om statornici,
Dela cap la cap de lume,
Sfat de seamă, stat anume
Rândniț pentru copii.

Oare cum poți să alegi
Din orânduiala firii
Intelesul fericirii?
Ce e fericirea, deci?

Hm, să fie fericirea
Pasărea fără pereche
Din povestea ceia veche?
Nu, nu-i bună potrivirea.

Voi, copii de pe meleaguri
Stăpânite de popor, —
Cartea voastră, cântul, joaca,
Și plimbările cu barca,
Drumul către școală'n zori,

Dreptul pentru dobândirea
Celor scrise'n foi de carte
Purpuriile cravate,
Toate astea-s fericirea!

...Dar voi, frați din depărtări,
Nu-i știți fericirii raza —

Vi-i furată, și stă'n paza
Cheii domnilor bancheri!

Uscăciunea unei pâini
Dibuite prin gunoaie,
Gerul care vă'nconvoaie
Cu răsufletu-i hain.

Tatăl, prins de stăpânire
Fiindcă spune că vi-i foame,
Gloanțele țâșnind din arme —
Pot fi oare fericire?...
Dar voi, fete și băieți,
Chipuri arămii sau albe,
Trăitori pe văi de ape,
Ori în munți cu vâl de ceți —

Nu vă temeți; fericirea
Tot a voastră o să fie!
Nu-i putere în loc să-i fie
Luptei lumii, izbândirea!
Și va fi, va fi o zi,
— Zorii ei mijesc în zare —
Când al fericirii soare
Pentru toți va răsări...

Și-atunci toți vom ști prea bine
Fericirea ce e, cum e,
Și din cap în cap de lume,
Statul nostru iar l-om ține!

Cântec de drum

Lung șueră trenu-șteptându-ne'n gară,
Și seara-i mai caldă, doar e primăvară!
Vacanța-i aproape. Ca mâine-om porni
Cu trenul spre zările largi, albăstrii...

Și trenul va da peste câmpuri năvală...
In urmă-or rămâne examene școlă.
Cu joacă și râset și cântec, înainte
Porni-vom noi iarăși, spre piscuri de
munte.

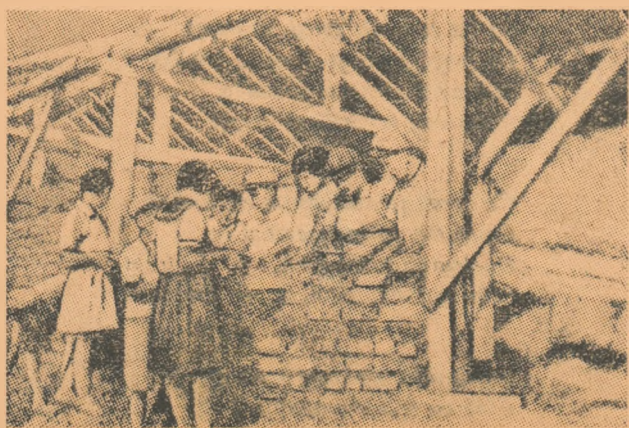
Și'n cântec noi patria noastră-o slăvim...
O, patrie scumpă, cât de mult te iubim...
Tu nouă o viață senină ne crești,
Și visele toate ni le'mplinești...

Doru DRIDA
cl. a III-a
Chișineu-Criș, raionul Criș
regiunea Arad

Copiii Phenianului

Dimineața pe bulevardul I. V. Stalin din Phenian, capitala Republicii Populare Democrate Coreene, trec mulți elevi. Se'ndreaptă voioși spre școală și fiecare poartă cu el două-trei cărămizi, legate cu o frânghie. Ajungând la școală, așează cărămizile în curte și numai după asta intră în clasă.

Cu cărămizile pe care copiii le scot din ruine, se vor zidi noi case la Phenian. Ajutorul dat de ei la reconstruirea minunatei patrii a „dimineașilor liniștite“ este foarte însemnat.

Elevii școlii nr. 21 din Phenian își reconstruiesc școala

Până de curând mătușa Li In Hi n'avea locuință. O găzduiau vecinii. Elevii Școlii populare nr. 3 i-au promis ajutorul lor. Și s'au ținut de cuvânt. I-au construit o casuță. Cât de fericită era mătușica. Plângea de bucurie. Dar și mai bucuroși erau micii constructori, școlarii.

Iată, așa sunt copiii Phenianului.

FERICIRE PENTRU

Locuri natale

În patria mea sunt locuri frumoase, cu holde întinse de grân, cu păduri dese, cu izvoare răcoroase, cu orașe, cu fabrici multe. Dar mie, vă spun drept, mi se pare că regiunea mea natală este cea mai frumoasă... Regiunea mea natală este Hunedoara. Ați călătorit vreodată prin locurile acestea? Eu le cunosc bine, le-am străbătut de-a-lungul și de-a-lătul. Am să vă povestesc acum câte ceva despre...

Regiunea noastră este înconjurată de dealuri acoperite de livezi, bogate în viță de vie, care dă struguri cu boaba aurie și dulce... Printre dealuri se găsesc poenițe cu iarbă grasă. Aici pasc turme de oi cu lâna moale și albă. Dincolo de brăul dealurilor se văd munții...

Munții închid în ei multe comori. De aici se scoate cărbunele și fierul pentru furnalele noastre înalte.

Pe potecile munților te poți duce la vânătoare. Dacă-ți sare înainte o veveriță neastâmpărată, nu te speria. Nu te speria nici de sprintena căprioară. Dar ce te faci dacă îți iese în cale un mistreț sau un lup?

Dar Mureșul — bătrânul nostru Mureș, unde poți pescui și te poți scălda în voie... Frumos e Mureșul, cu umla lui liniștită și limpede.

Din câte v'am spus, ce credeți, nu-i așa că-i frumos pe la noi?

Aș vrea să călătoresc mult și să-ni cunosc patria, patria mea frumoasă și bogată, în care creștem voioși, înconjurați de-o nemărginită grijă.

Elena I. CECALĂCEANU
cl. a VI-a A Școala elementară de 7 ani
Teiuș

Dragi prieteni tătari,
Vă scriu din orașul Tg. Mureș. Noi învățăm la Școala elementară nr. 1 care are două secții: maghiară și română. Eu și prietenul meu Sandu locuim pe aceeași stradă și suntem președinți împreună la școală, discutăm despre cele întamplate în clasa noastră sau despre filmele pe care le-am văzut. Pe terenul de sport și la baza școlii noi învățăm tot împreună despre fotbal și la baza școlii învățăm tot împreună pe mine maghiari și români. Eu și prietenii mei sunt buni prieteni. Învățăm, se joacă și se plimba laolaltă. Unitatea de pionieri de la școala noastră va organiza zilele Internaționale a Copiilor, cu ocazia zilei prietenilor tătari din Hunedoara, cu mult succes la examene. Invată, se joacă și se plimba laolaltă.
Hosszu Zoltán
Ratus Alexandru
Școala elementară nr. 1
Tg. Mureș

Grija pentru copii

În Șanhai, în centrul orașului, se află un parc. E parcul poporului unde oamenii muncii vin să se odihnească, să se distreze. Pentru cei mici s'a amenajat aici un teren de sport. În afară de aceasta pe copiii îi mai așteaptă caruselul, leagănele și tot felul de jocuri. De dimineață până seara răsună pe aleile parcurilor răsăritele fericite ale copiilor.

★

La Pekin, pe lângă Teatrul de artă al tineretului se află și un

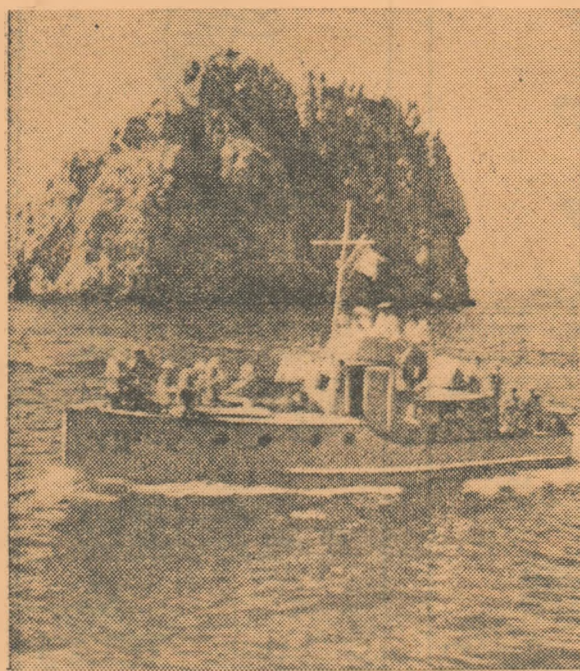

„Si micul Li ne întâmpină“
E. TARU

TOȚI COPILII LUMII

In tabăra dela ARTEK

Vacanța din vara trecută am petrecut-o la Artek, în minunata tabără a pionierilor.

Artekul e așezat într-o regiune frumoasă, pe malul Mării Negre, printre munți împăduși. Aici se odihnesc vara pionierii din toată Uniunea Sovietică.

Intr-o zi, instructoarea noastră superioară ne-a anunțat că ne vin oaspeți de peste hotare: copii din R. Cehoslovacă, din Republica Democrată Germană și din Franța.

Prinii au sosit pionierii cehoslovaci. Au venit tocmai în timpul odihnei de după amiază. Dar am sărit cu toții din paturi când i-am auzit trecând prin fața vilelor noastre. Eram nerăbdători să-i salutăm.

tit pe lângă el vreo jumătate de oră, până ce-a reușit să nimerească ținta. De-abia atunci l-au atras celelalte distracții.

După o săptămână, au sosit și pionierii germani, iar din Franța a venit Paul, membru al organizației „Vaillants”. La plecarea din Paris, Paul avea la el cravata. Când a trecut prin Germania Occidentală poliștii l-au percheziționat și i-au luat cravata și o carte tare dragă lui: „Așa s'a călit oțelul” de Nicolai Ostrovschi. Poliștii l-au închis și l-au lăsat să-și continue drumul de-abia după trei zile.

Am petrecut aproape o lună cu prietenii noștri la Artek. Ne-am plimbat prin parcuri în care cresc

Ne-am împrietenit foarte repede cu ei. Eu m'am împrietenit cu Volodia Rujicica, conducătorul detașamentului de pionieri cehoslovaci. Un băiat puternic, vesel și cu multă voință. Imi amintesc de unul din jocurile noastre. Dela o distanță de opt pași, trebuia să ne apropiem, cu ochii închiși, de un panou pe care era desenat un clown. Trebuia să nimerim cu degetul un punct de pe desen. Volodia nu izbutea deloc. Ceilalți se îndelețineau cu alte jocuri, mai distractive, dar Volodia nu voia să-l părăsească pe clown. S'a învârtit

cei mai frumoși arbori din sud, ne-am plimbat pe mare cu șalupe și cu bărci cu vâsle, ne-am urcat pe vestita stâncă pe care stătea deseori, odinioară, Pușchin, am făcut excursii pe țărmul Crimei.

Viața asta frumoasă din tabără ne-a apropiat mult. Deseori, seara, ne adunam în parc ori pe malul mării și vorbeam despre viața noastră.

M'au impresionat mult povestirile lui Paul despre copiii francezi.

Odată, membrii „Vaillants”-ului au organizat o discuție despre cartea lui Boris Polevoi, „Povestea unui om adevărat”. Când au vrut însă să înceapă discuția, a intrat în sală un poliștit și a anunțat că discutarea acestei cărți este interzisă. Așa s'a întâmplat de trei ori: copiii se adunau, dar poliștii nu-i lăseau să discute. De-abia a patra oară, când muncitorii au hotărât să păzească sala de poliștii, au reușit să discute copiii cartea scriitorului sovietic.

Altfel de povestiri erau cele ale pionierilor din Cehoslovacia și R. D. Germană. Ei povesteau despre viața lor liberă, tot mai frumoasă, despre noile școli și parcuri pentru copii, despre părinții lor — muncitori harnici.

Ne-am împrietenit așa de mult, încât ne-a venit foarte greu să ne despărțim. De atunci au trecut multe zile, dar prietenia noastră nu s'a destrămat. Ne scriem, ne împărtășim munca și visurile noastre. Vara petrecută la Artek a întărit prietenia noastră, prietenia copiilor din diferite țări.

Ira ZVEGHINTEVA
Școala nr. 70 din Moscova

Pe o stradă din Pontiac

Pe o stradă din Pontiac (Michigan, Statele Unite ale Americii), mergea un băiețuș negru, de 9 ani, numit James Douglas Brown. Din partea opusă a străzii veneau spre el doi poliștii în uniformă. James îi privea indiferent. Deodată răsună o delunătură. James mai văzu o dată fețele rânjite ale poliștilor, cerul albastru, senin... și-apoi nu mai văzu nimic. Glonțul ucigaș îl răpuse.

— Dar ce v'a făcut băiatul? — întrebă un trecător pe unul dintre poliștii.

— Credeam că-i un negru mai bătrân și mi s'a părut că vrea să comită o spargere la un magazin, răspunse acesta batjocoritor.

Trecătorii își continuară drumul. Poliștii porniră și ei mai departe, fluierând. Doar băiețușul negru zăcea pe caldarâm, într'un lac de sânge.

N'avea nimeni de gând să-i pedepsească pe poliștii pentru fapta lor. Uciderea negrilor, în America, nu e socotită crimă.

EL N'ARE COPILĂRIE

După o zi de trudă istovitoare, micul lustragiu din Alger se pregătește să se culce pe trotuar, pentru că locuința n'are. „Țara unde copiii n'au școală și pâine” — așa i se zice coloniei franceze Alger.

Am văzut Londra

Plecasem de mai mult timp din țară și lată că, după o lungă călătorie cu vaporul, am intrat în portul Londrei. Era o dimineață de primăvară Orașul plutea într-o ceață subțire cenușie. Toată ziua am fost ocupați. Spre seară am căpătat învoire să mă plimb. M'am îmbrăcat frumos și am plecat împreună cu vreo câțiva tovarăși să vedem orașul.

O pornisem spre centru. Dar ca să ajung până acolo trebuia să trec prin cartierele muncitorești, cartiere pline de sărăcie și mizerie.

Am privit îndelung casele. Lată cum arătau niște bordeie mici, scunde, în formă de tunel, făcute din tablă ondulată, cu uși atât de mici încât trebuie să te apleci ca să poți intra. În loc de ferestre sunt niște găuri peticele cu hârtie. Într'un asemenea bordei trăiește o familie: mama, tata și o mulțime de copii.

Mai târziu, în port, m'am împrietenit cu un muncitor cu care am vorbit despre condițiile mizerie în care trăiesc atâția oameni din Londra. El mi-a spus:

— În Londra sunt peste 140 mii familii de muncitori care n'au locuințe. Știi unde dorm? Sub podurile râului Tamisa. Fiica lordului Morrison locuiește singură în 20 de camere iar copiii noștri... ai văzut singur unde trăiesc. Pe lorzi nu-i interesează viața mizeră a oanteniilor muncii și a copiilor lor.

M. NICOLAE
— marinar —

Constanța, Mai 1954

CHINEI LIBERE

ansamblu anume pentru copii. Acest ansamblu prezintă pe scenă piese, basme, programe de cor și dansuri. Numai în cursul unei luni s'au dat 20 de spectacole la care au participat 80.000 copii. Tinerii artiști dau deseori reprezentații în școli, în tabere pionerești. Uneori îi ajută pe alți copii să organizeze serbări școlare. Nu e de mirare că ansamblul acesta e foarte iubit de copiii chinezi.

★

Intr'unul din cartierele pitorești din

Pekin, pe țărmul lacului Sicihai se află o școală de balet. Cei mai renumiți artiști ai operei clasice chineze îi ajută pe copii să-și însușească tainele dansului.

Fapte Pionerești

Pionierii școlii „Ini-in” din Pekin, au alcătuit în timpul vacanței de vară din anul trecut peste 200 colecții de pietre, roci, insectare și peste 20 ierbare. Toate acestea le-au adus în dar școlii lor. Datorită acestor colecții, insectare și ierbare, în tot cursul anului

școlar lecțiile de Științele naturii au fost mult mai interesante.

★

În județul Diao, din provincia Sandun, 400 pionieri au distrus peste 20.000 larve, salvând prin aceasta multe plantații de leguminoase.

★

În China sunt foarte iubiți „micii învățători”. „Micii învățători” sunt pionieri care ajută la alfabetizarea adulților. În orașul Siucijan pionierii au ajutat 4000 de adulți să învețe carte.

Ostașul Ciu Van Sai

— Vreau să lupt. Primiți-mă în rândul ostașilor — a spus Ciu Van Sai. Era un băiat abia răsărit și tare firav.

— Nu, nu se poate, i s'a răspuns. Să mai

trecă vreme, să te faci mai voinic și apoi...

Înainte de a fi cântărit, fără să bage nimeri de seamă, băiatul și-a legat o piatră de brâu și astfel comisia l-a primit în armată. Până acum Ciu Van Sai a luat parte la două atacuri împotriva dușmanilor. Pentru vitejia de care a dat dovadă tânărul ostaș vietnamez, în ultimele lupte de lângă Lai-Ciau, a fost decorat.

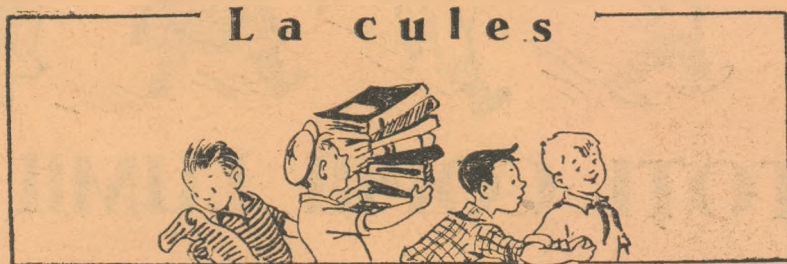
Ce-a văzut COTOFOANA

Desene: E. ZUKERMAN și BURSCHI

Eu sunt Fana-Coțofana,
Totul văd și totul știu.
Cum se iscă o'ntâmplare,
Să v'o spun îndată viu.

Cu ochianu-mi văd mai bine
Ca Ochilă din povești,
Și din orișicare școală
V'aduc fel de fel de vești.

Pe-unde-am hoinărit intruna
Până am venit aci
Multe lucruri adunat-am
Despre ele-oi povești:

Roadele, cum văd, sunt coapte...
Hai și le-om culege toate!

Tremurici, ce-atâta spaimă?
Doar ai învățat, n'ai teamă!

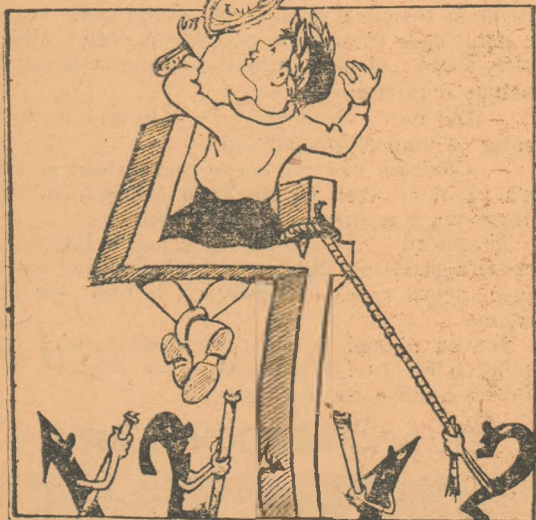
Hei, tu crezi că poți să urci
Pân'la roade, cu fițuici?!

A, mata ziceai că poți
Să'noești totu'n două nopți!...

Tu, ce-i drept, ai învățat —
Deci, culegi nesupărat!

„Am 4 și nu-mi mai pasă!”

Epigrame

Exemplar reeditat

Rupi flori, spargi geamuri din am-
biție.

Să te prezint mai e nevoie?
Ești cea mai proaspătă ediție
A renumitului „Domn Goe”

Acasă și la școală

Se plâng părinții: „El acasă
Răspunde ne'ntrebat mereu”:
Ciudat! La lecție, în clasă,
Chiar întrebat, răspunde greu!...

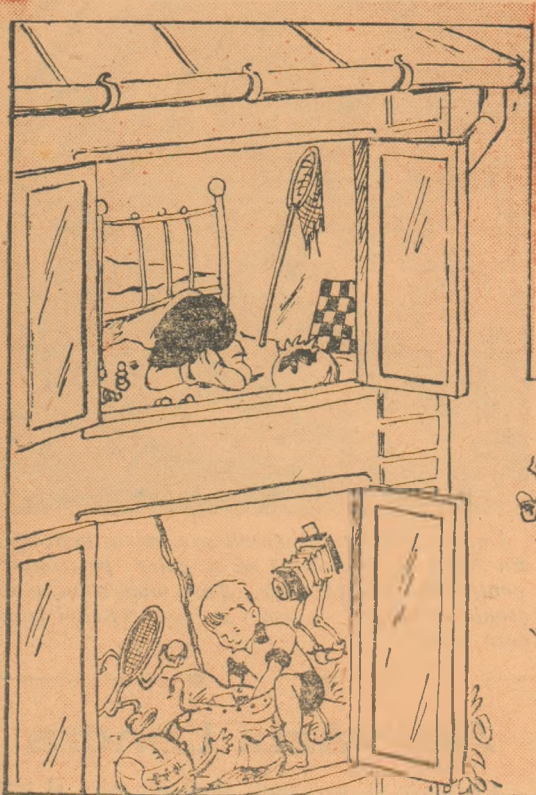
„Prietenul” celor mici

Cu cei de seama lui, în pauză,
Nu se amestecă vreodată.
Preferă pe cei mici, din cauză
Că i vine mai ușor să-i bată.

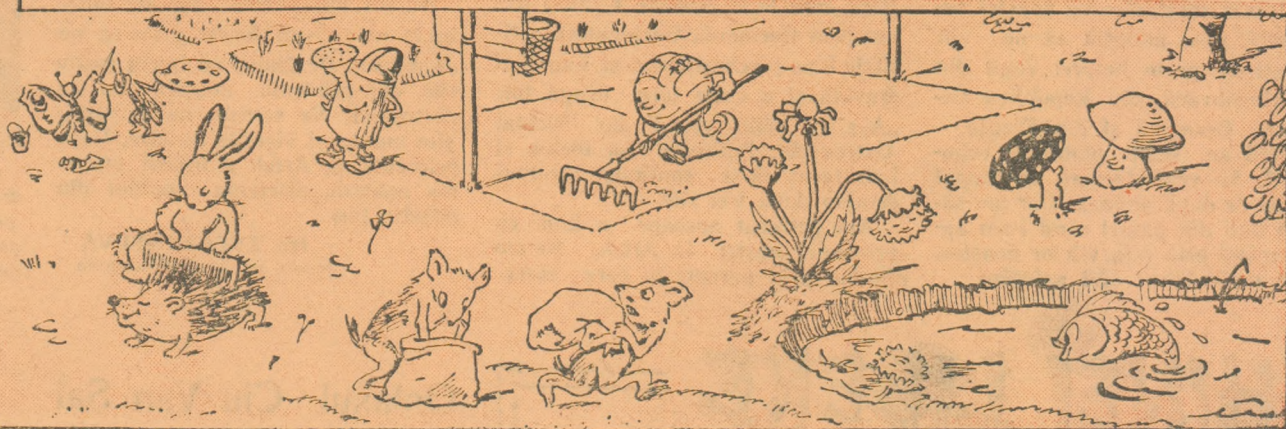
Unui repetent

Spui că nu ești pierde-vară,
Bine, asta înțeleg.
Dar colegii remarcă
Că ești... „pierde-an-întreg”.

C. ARCAȘU

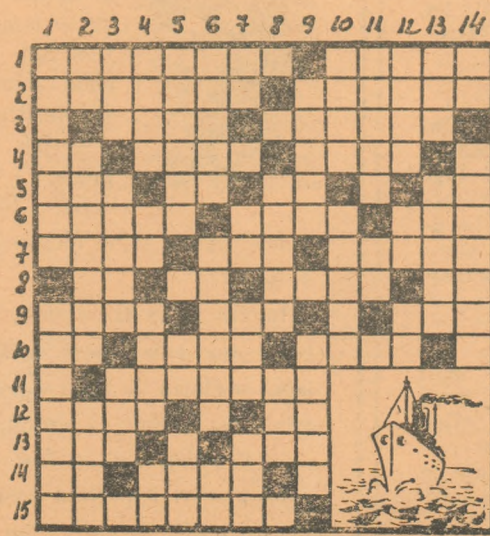

Ne așteaptă prietenii

IN LARGUL MARIII...

ORIZONTAL: 1. Drumeți pe drumuri fără pulbere. Escală. 2. Comandanți de flote. Sbuțumări neostenite ale mării. 3. Corăbii, vase. Sprijină pânzele unei corăbii. 4. Secol Locul unde corăbiile aruncă ancora. În U.R.S.S. sunt 5 (sing.). 5. Mare în miniatură. Lege. Așa salută copiii mici. Simbolul cobaltului. 6. Nestrăvezie, așa cum e marea mâniașă. Kilometri... pe mare. Indrumă noaptea vasele spre port. 7. 1000 de kg. Apel al marinarilor în caz de primejdie. Partea dinainte a unui vapor 8. Vocale din vapor! Pronume personal. Ancorat la țarm. Mihai Bărbulescu. 9. Se strecoară prin strâmtoare. A apuca. Animal domestic... sau unitate de măsură a puterii motoarelor (pl.) 10. Notă muzicală. Strâng. Colindă mările și oceanele. 11. Mici vase plutitoare pescărești. 12. Cea de direcție se numește cârmă 100 m. în lung și'n lat. 13. Râu în R.P.R. Institutul de Cercetări Agricole. 14. R. Partea

de dinapoi a unei corăbii (pl). 15. O schimbă cârmăciul.

VERTICAL: 1. Marinar. Partea dreaptă a unei corăbii. 2. Posed. Se scaldă în apele mărilor și oceanelor. Cărări înflorite. 3. Un fluviu în Europa. Barcă... sportivă. Scurt! (Monoverb). 4. Supărat. Calciu. Compartiment în fundul vasului. Deasupra. 5. Bătălie pe apă. Prepoziție. Port cu vorba! 6. Fug. Barcă măi mare. Pete! 7. Vârful riglei. Om... sucit. Numeral. Apuci. 8. Teren de alergări. Animal de apă. 9. În legătură cu vama. Invărtire bruscă. 10. Urme de cerneală (sing.). Rămășițele unui vas scufundat. 11. Cei ce fac oale. Cursele (Monoverb). 12. Fără impurități (pl). În flotă. Întrebară. 13. Argon (prescurtat). Bară de direcție pe vas. 14. Notă muzicală. Vase fluviale din filmul „Amiralul Ușacov” (sing.).